

Seminarium prawno-podatkowe Podatki w branży ubezpieczeniowej

---

Warszawa, 2 grudnia 2014 r.

Seminarium prawno-podatkowe
Podatki w branży ubezpieczeniowej

Warszawa, 2 grudnia 2014 r.

Agenda

1. Zmiany w przepisach podatkowych na 2015 r. – omówienie najważniejszych zmian z perspektywy sektora ubezpieczeń.
2. Pułapki w podatkach osobistych – co zrobić, aby nie stracić.
3. Ceny transferowe - wzrost zainteresowania władz skarbowych, ostatnie praktyki rynkowe.
4. Bieżące orzecznictwo i praktyka podatkowa w sektorze ubezpieczeń – omówienie najciekawszych wyroków i interpretacji.
5. Budowanie strategii finansowania rozwoju firm sektora ubezpieczeń w latach 2014-2020 z wykorzystaniem funduszy UE i środków z budżetu Polski.
6. Podsumowanie, dyskusja, pytania.

Zmiany w przepisach podatkowych na 2015 r. – omówienie najważniejszych zmian z perspektywy sektora ubezpieczeń

Michał Chyła
Starszy Menedżer

Marek Kozłowski
Starszy Konsultant

Maciej Guzek
Starszy Menedżer

Deloitte Doradztwo Podatkowe

Zmiany w przepisach podatkowych na 2015 r. – omówienie najważniejszych zmian z perspektywy sektora ubezpieczeń

Agenda

- Opodatkowanie dochodu z inwestowania składki ubezpieczeniowej
- Świadczenia otrzymywane w związku z promocjami
- Niedostateczna kapitalizacja
- Zagraniczna spółka kontrolowana (CFC)
- Certyfikaty rezydencji
- Interpretacje indywidualne dla PGK
- Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Opodatkowanie dochodu z inwestowania składki ubezpieczeniowej

Dochód z inwestowania składki ubezpieczeniowej

Dodane przepisy art. 24 ust. 15a i 15b

art. 24 ust. 15a

Dochodem z tytułu inwestowania składki ubezpieczeniowej w związku z **umową ubezpieczenia na życie lub dożycie**, zawartą na podstawie odrębnych przepisów, w której świadczenie zakładu ubezpieczeń z **tytułu dożycia** jest:

- 1) ustalane na podstawie określonych **indeksów lub innych wartości bazowych** albo
- 2) równe składce ubezpieczeniowej powiększonej o **określony w umowie ubezpieczenia wskaźnik**

- jest różnica między wypłaconą kwotą świadczenia a składką wpłaconą do zakładu ubezpieczeń.

art. 24 ust. 15b

Przepis ust. 15a pkt 1 nie ma zastosowania do umów ubezpieczenia zawartych na podstawie odrębnych przepisów, dla których przy ustalaniu wartości rezerwy w dziale ubezpieczeń na życie jest **stosowana stopa techniczna, o której mowa w przepisach o rachunkowości zakładów ubezpieczeń**.

Dochód z inwestowania składki ubezpieczeniowej

Zakład ubezpieczeń jako płatnik

art. 30a ust. 1 pkt 5a

- Od uzyskanych dochodów (przychodów) pobiera się 19% zryczałtowany podatek dochodowy z tytułu umów ubezpieczenia, o którym mowa w **art. 24 ust. 15a**

Dochód z inwestowania składki ubezpieczeniowej

Próba zdefiniowania pojęć

- **indeks** to „liczba wyrażająca zmiany dotyczące danego zjawiska w określonym czasie, od momentu przyjętego za podstawowy do jakiejś, ustalonej z góry chwili krańcowej”
- Z uzasadnia do projektu ustawy: „celem wprowadzanych zmian jest opodatkowanie dochodów m.in. z produktów strukturyzowanych, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o wartość określonych indeksów, np. kursy walut, indeksy giełdowe, mających de facto charakter inwestycyjny”.
- **wskaźnik** to „liczba wyrażająca wzajemny stosunek kilku wartości”

Dochód z inwestowania składki ubezpieczeniowej

Przepisy przejściowe

- Przepisy art. 24 ust. 15a i 15b ustawy o pdof weszły w życie **18 października 2014 r.**
- Zwolnienie w dotychczasowym brzmieniu stosuje się do dochodów uzyskanych z tytułu inwestowania składki ubezpieczeniowej w związku z umową ubezpieczenia na życie lub dożycie, w której świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane na podstawie określonych indeksów lub innych wartości bazowych albo świadczenie jest równe składce ubezpieczeniowej powiększonej o określony w umowie ubezpieczenia wskaźnik, **jeżeli umowa ta została zawarta do dnia wejścia w życie nowych przepisów.**
- Jeżeli po dniu 31 grudnia 2014 r. umowa ta została zmieniona lub odnowiona, zwolnienia nie stosuje się do dochodów przypadających za okres od dnia zmiany lub odnowienia tej umowy; podatek określa się od tej części dochodów, jaka przypada na okres umowy po jej zmianie lub odnowieniu proporcjonalnie do całego okresu obowiązywania umowy.

Dochód z inwestowania składki ubezpieczeniowej

Przepisy przejściowe

- Jeżeli wypłata dochodów wynika z umów zawartych, zmienionych lub odnowionych od dnia wejścia w życie nowych przepisów do dnia 31 grudnia 2014 r., zwolnienie stosuje się do dnia 31 grudnia 2014 r., z tym że podatek określa się od tej części dochodów, jaka przypada na okres od dnia 1 stycznia 2015 r. proporcjonalnie do całego okresu obowiązywania umowy.

Świadczenia otrzymywane w związku z promocjami

Świadczenia związane z promocjami

Zgodnie z nowym art. 30 ust. 1 pkt 4b ustawy o pdof:

Od dochodów (przychodów) pobiera się zryczałtowany podatek dochodowy z tytułu świadczeń otrzymanych od banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych lub instytucji finansowych w rozumieniu odrębnych przepisów, w związku z promocjami oferowanymi przez te podmioty – w wysokości 19% świadczenia.

Podstawowe zagadnienia problemowe:

- krąg adresatów nowego przepisu;
- rodzaj świadczeń kwalifikowanych jako „przekazane w związku z promocjami oferowanymi przez te podmioty”;
- możliwość korzystania ze zwolnień podatkowych na dotychczasowych zasadach.

Świadczenia związane z promocjami

art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo bankowe

instytucja finansowa - podmiot niebędący bankiem ani instytucją kredytową, **którego podstawowa działalność będąca źródłem większości przychodów** polega na wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wymienionym w tym przepisie (m.in. nabywania i zbywania udziałów lub akcji, udzielania pożyczek ze środków własnych, udostępniania składników majątkowych na podstawie umowy leasingu, świadczenia usług w zakresie nabywania i zbywania wierzytelności, świadczenia usług płatniczych oraz wydawania pieniądza elektronicznego, udzielania gwarancji, poręczeń lub zaciągania innych zobowiązań nieujmowanych w bilansie)

Art. 4 § 1 pkt 7 Kodeksu spółek handlowych

instytucja finansowa - bank, fundusz inwestycyjny, towarzystwo funduszy inwestycyjnych lub powierniczych, **zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji**, fundusz powierniczy, towarzystwo emerytalne, fundusz emerytalny lub dom maklerski, mające siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej albo w państwie należącym do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD);

Świadczenia związane z promocjami

Promocja:

- działania zmierzające do zwiększenia popularności jakiegoś produktu lub przedsiębiorstwa; też: każde z tych działań
- popularyzacja firmy i jej produktów oraz zachęcanie do kupna tych produktów
- sprzedawanie czegoś na specjalnych, korzystnych dla kupującego warunkach

Świadczenia związane z promocjami

Zwolnione z podatku dochodowego są:

- wartość wygranych w konkursach i grach organizowanych i emitowanych (ogłaszanych) przez środki masowego przekazu (prasa, radio i telewizja) oraz konkursach z dziedziny nauki, kultury, sztuki, dziennikarstwa i sportu, a także **nagród związanych ze sprzedażą premiową** - jeżeli jednorazowa wartość tych wygranych lub nagród nie przekracza kwoty 760 zł; zwolnienie od podatku nagród związanych ze sprzedażą premiową nie dotyczy nagród otrzymanych przez podatnika w związku z prowadzoną przez niego pozarolniczą działalnością gospodarczą, stanowiących przychód z tej działalności;
- wartość nieodpłatnych świadczeń otrzymanych od świadczeniodawcy **w związku z jego promocją lub reklamą** - jeżeli jednorazowa wartość tych świadczeń nie przekracza kwoty 200 zł; zwolnienie nie ma zastosowania, jeżeli świadczenie jest dokonywane na rzecz pracownika świadczeniodawcy lub osoby pozostającej ze świadczeniodawcą w stosunku cywilnoprawnym.

Niedostateczna kapitalizacja

Najważniejsze zmiany

Modyfikacja obecnie stosowanej metody

1. Rozszerzeniu ulegnie grupa podmiotów, które należy wziąć pod uwagę przy kalkulacji limitów zadłużenia: zarówno **podmioty powiązane bezpośrednio jak i pośrednio**.
2. Zmianie ulegnie termin kalkulacji zadłużenia: będzie to **ostatni dzień miesiąca poprzedzającego** miesiąc zapłaty odsetek, a nie, jak obecnie, dzień zapłaty odsetek,
3. Wprowadzenie możliwości pomniejszenia wartości **zadłużenia o wartość pożyczek** udzielonych podmiotom kwalifikowanym.
4. Kalkulacja będzie dokonywana w oparciu o **kapitał własny spółki**, a nie, jak do tej pory, o trzykrotność kapitału zakładowego.
5. Wartość **kapitału własnego** określa się na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc zapłaty odsetek od pożyczek, bez uwzględnienia kapitałów z aktualizacji wyceny oraz części kapitału własnego pochodzącego z otrzymanych pożyczek podporządkowanych.

Najważniejsze zmiany

Modyfikacja obecnie stosowanej metody

6. Zmiana definicji pożyczki – wskazanie, że pochodnych instrumentów finansowych nie uważa się za pożyczkę.
7. Wprowadzenie definicji odsetek: przez **odsetki od pożyczki** rozumie się wszelkie poniesione na rzecz pożyczkodawcy koszty związane z uzyskaniem i korzystaniem z pożyczki, o której mowa art. 16 ust. 7b (**odsetki, opłaty, prowizje, premie**), a także opłaty z tytułu opóźnionej zapłaty zobowiązań.
8. Doprecyzowanie sposobu kalkulacji odsetek wyłączonych z kosztów podatkowych: **wyłączone będą odsetki w proporcji**, w jakiej wartość zadłużenia przekraczająca wartość kapitału własnego spółki pozostaje do całkowitej kwoty tego zadłużenia wobec podmiotów kwalifikowanych.

Niedostateczna kapitalizacja

Przepisy przejściowe

- Jeśli kwota pożyczki/kredytu została **przekazana** podatnikowi przed 1 stycznia 2015 r., zastosowanie znajdą przepisy art. 16 ust. 1 pkt 60 i 61 oraz ust. 6 w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2014 r.
- Podatnicy, który **zawarli umowę** pożyczki/kredytu przed 1 stycznia 2015 r. mogą, począwszy od pierwszego roku podatkowego rozpoczynającego się po 31 grudnia 2014 r., wybrać metodę alternatywną (*zostanie omówiona w dalszej części prezentacji*).
- W takim przypadku podatnicy nie stosują ograniczeń w zaliczaniu odsetek od pożyczki (kredytu) do kosztów uzyskania przychodów, wynikających z art. 16 ust. 1 pkt 60 i 61 ustawy CIT w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2015 r.

Metoda alternatywna

Ogólne zasady – dodany art. 15c ustawy CIT

- Pod uwagę brane są pożyczki od wszystkich podmiotów – zarówno powiązanych, jak i niepowiązanych,
- Terminologia księgową referuje do przepisów ustawy o rachunkowości,
- Kalkulacja będzie oparta na stopie referencyjnej NBP oraz wartości podatkowej aktywów spółki,
- Ważne terminy:
  - **koniec pierwszego miesiąca** roku podatkowego – termin do zawiadomienia o wyborze;
  - **3 lata** – zmiana wybranej metody będzie możliwa najwcześniej po 3 latach podatkowych.
  - **koniec roku podatkowego** – termin rezygnacji z metody alternatywnej.

Metoda alternatywna

Kalkulacja limitu

$$\text{Odsetki KUP} \leq (\text{St. Ref. NBP} + 1,25\text{p.p.}) \times (\text{WP Akt.} - \text{WNI P})$$
$$\text{Odsetki KUP} \leq 50\% \text{ Zysk Op.}$$

- **Stopa referencyjna** Narodowego Banku Polskiego obowiązująca w ostatnim dniu roku poprzedzającego rok podatkowy **powiększona o 1,25** punktu procentowego.
- **Wartość podatkowej aktywów** w rozumieniu przepisów o rachunkowości, w tym ujętych zgodnie z wartością nominalną kwot udzielonych pożyczek, **z wyjątkiem wartości niematerialnych i prawnych** – wg stanu na ostatni dzień danego roku podatkowego.
- **50% zysku z działalności operacyjnej**, ustalonego za dany rok podatkowy zgodnie z ustawą o rachunkowości.

Metoda alternatywna

Możliwość ujęcia odsetek w latach następujących

- Odsetki NKUP można rozliczyć w kolejnych 5 latach (w ramach limitów).
- Brak możliwości rozliczenia w przypadku rezygnacji z metody alternatywnej a także w odniesieniu do podmiotów wstępujących w prawa podatników korzystających z metody alternatywnej (w związku z przekształceniem, łączeniem lub podziałem).

Zagraniczna spółka kontrolowana (CFC)

CFC = Controlled Foreign Corporation

Możliwość ujęcia odsetek w latach następujących

Nowe rozwiązanie: na chwilę obecną w Polsce nie obowiązują przepisy nakazujące polskim przedsiębiorcom, posiadającym spółki zależne m.in. w krajach stosujących szkodliwą konkurencję podatkową, płacenie podatku w Polsce od dochodu tych zagranicznych spółek.

Wprowadzenie CFC: Nowa regulacja dotyczy polskich przedsiębiorców posiadających spółki zależne w krajach, w których opodatkowanie przychodów pasywnych jest niższe niż w Polsce.

CFC

Jakich podmiotów dotyczy nowa regulacja?

Zagraniczna spółka kontrolowana:

- ma siedzibę lub zarząd w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową albo
- ma siedzibę lub zarząd w kraju, z którym Polska lub UE nie ma podpisanej umowy międzynarodowej stanowiącej podstawę do uzyskania informacji od organów podatkowych tego państwa, albo
- spełnia łącznie następujące warunki:
  - kryterium kontroli, $\geq 25\%$ bezpośrednio lub pośrednio udziałów w kapitale lub $\geq 25\%$ praw głosu w organach kontrolnych/stanowiących lub $\geq 25\%$ udziału w zyskach przez okres ≥ 30 dni
  - przychody pasywne $\geq 50\%$ (odsetki, dywidendy, należności licencyjne itp.)
  - Stawka podatku CIT niższa co najmniej o 25% ($\leq 14,25\%$)

CFC

Jakich podmiotów nie dotyczy?

Dochody CFC **nie będą** opodatkowane, jeżeli:

- Jej przychody **nie przekraczają** w roku podatkowym kwoty odpowiadającej **250 000 EUR** (średni kurs NBP z ostatniego dnia roku podatkowego poprzedzającego rok podatkowy CFC)
- spółka prowadzi rzeczywistą działalność gospodarczą:
  - na terytorium kraju innego niż państwa członkowskie UE i EOG
  - podlega tam opodatkowaniu od całości swoich dochodów
  - jej dochód nie przekracza 10% przychodów osiągniętych z tytułu prowadzonej rzeczywistej działalności gospodarczej w tym kraju (konieczne DTT lub umowa o wymianie informacji podatkowych)

CFC

Dodatkowa sprawozdawczość

- Zwiększenie obowiązków sprawozdawczych:
  - Rejestr zagranicznych spółek kontrolowanych
  - Prowadzenie podwójnej ewidencji podatkowej (według przepisów polskich i przepisów zagranicznych właściwych dla spółki kontrolowanej)
  - Odrębne zeznania podatkowe dla każdej CFC, składane do końca 9 miesiąca następnego roku.

CFC

Zasady opodatkowania CFC

- 19% stawka podatku od dochodu uzyskanego przez CFC – polski podatek nie obciąża bezpośrednio CFC
- Możliwość odliczenia w odpowiedniej proporcji podatku zapłaconego przez CFC zagranicą
- Szacowanie dochodu, jeżeli podatnik na żądanie organów podatkowych nie przedstawi w ciągu 7 dni rejestrów i ewidencji dotyczących CFC
- Odpowiednie zastosowanie do zagranicznych oddziałów (chyba że polski rezydent podatkowy uwzględni dochody oddziału w swojej podstawie opodatkowania)

Certyfikaty rezydencji

Ważność certyfikatów rezydencji

Nowa zasada ogólna

Nowe przepisy dotyczą certyfikatów rezydencji, które nie wskazują:

- daty do której zachowują ważność (np. 15 stycznia 2015 r.); lub
- okresu ważności (np. 12 miesięcy, rok podatkowy 2015)

Zasada ogólna:

- płatnik przy poborze podatku uwzględnia ten certyfikat przez okres kolejnych **12 miesięcy** od dnia jego wydania

Ważność certyfikatów rezydencji

Uszczegółowienie zasady ogólnej

Konsekwencje **zmiany stanu faktycznego** po wydaniu certyfikatu rezydencji, który nie zawierał okresu ważności:

1. jeżeli miejsce zamieszkania podatnika dla celów podatkowych uległo zmianie, **podatnik** jest obowiązany do niezwłocznego udokumentowania miejsca zamieszkania dla celów podatkowych **nowym certyfikatem rezydencji**
2. jeżeli podatnik nie dopełnił powyższego obowiązku, odpowiedzialność za niepobranie podatku przez płatnika lub pobranie podatku w wysokości niższej od należnej **ponosi podatnik**
3. jeżeli z dokumentu posiadanego przez płatnika, w szczególności **faktury** lub **umowy**, wynika, że miejsce zamieszkania podatnika dla celów podatkowych uległo zmianie, a podatnik nie dopełnił obowiązku poinformowania płatnika o zaistniałych zmianach, to wówczas nowa zasada ogólna określania ważności certyfikatu rezydencji nie znajduje zastosowania od dnia w którym płatnik uzyskał ten dokument

Ważność certyfikatów rezydencji

Przepisy przejściowe

- Przepisy dotyczące ważności certyfikatów rezydencji wchodzą w życie w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy nowelizującej, tj. 4 stycznia 2015 r.
- Jeżeli miejsce zamieszkania lub siedziby podatnika zostało udokumentowane certyfikatem rezydencji niezawierającym okresu jego ważności, wydanym przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, od dnia wejścia w życie tych przepisów, płatnik przy poborze podatku uwzględnia ten certyfikat przez okres kolejnych dwunastu miesięcy od dnia jego wydania

Indywidualne interpretacje dla PGK

Ordynacja podatkowa

Indywidualne interpretacje dla PGK

Przepisy regulujące skutki zastosowania się do interpretacji stosuje się odpowiednio w przypadku zastosowania się przez **podatkową grupę kapitałową** do interpretacji indywidualnej **wydanej przed powstaniem grupy** na **wniosek spółki planującej** utworzenie tej grupy w **zakresie działalności tej podatkowej grupy kapitałowej**

Przepisy przejściowe:

Do wniosków wniesionych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy

Skutki prawne związane z zastosowaniem się do interpretacji wydanej na powyższy wniosek, ocenia się na podstawie dotychczasowych przepisów

Projekt ustawy – planowany termin wejścia w życie 1 czerwca 2015 r.

Klauzula obejścia prawa - ogólna charakterystyka

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Okoliczności prac na proponowanych przepisami

- Ministerstwo Finansów od dłuższego czasu prowadziło prace nad wprowadzeniem klauzuli
- Zasadniczym problemem w toku tych prac było opracowanie takich przepisów, które nie zostałyby zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny
- Ministerstwo Finansów w uzasadnieniu do proponowanych przepisów wskazuje, że inne kraje posiadają klauzulę w swoim systemie prawa podatkowego (czy prawodawstwo zagranicznych krajów może być dla Polski wzorcem w tym zakresie?)
- Jako uzasadnienie do wprowadzenia klauzuli wskazuje się również zalecenia Komisji Europejskiej z 6 grudnia 2012 r. w sprawie agresywnego planowania podatkowego (projektowane przepisy w dużej części bazują na propozycjach przedstawionych przez Komisję)
- Czy zalecenia Komisji są wiążące dla Polski?
- W roku 2013 OECD przedstawiło Plan działania w sprawie erozji podstawy opodatkowania i transferu zysków (*Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting*)

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Najważniejsze założenia projektowanych przepisów

- Klauzula – nowy Dział Ordynacji podatkowej – Przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania

Za unikanie opodatkowania należy uznać:

- działanie **zamierzone** – co będzie rozstrzygające – subiektywny zamiar podatnika (a jeśli tak, to jak go udowodnić – problem tzw. „*windows into men's souls*”), czy ocena bazująca na obiektywnych zdaniem organu okolicznościach
- wykorzystujące **sztuczną konstrukcję prawną** – nadmiernie zawiłą i pozbawioną treści ekonomicznej – z **perspektywy racjonalnie działającego podmiotu**
- głównym celem jest uzyskanie **nieprzewidzianej w przepisach prawa** podatkowego oraz **sprzecznej z celem i istotą tych przepisów** znacznej korzyści podatkowej
- **znaczna korzyść** – 50 tys. PLN w roku podatkowym / okresie rozliczeniowym (możliwe jest sumowanie wyników kilku zdarzeń z danego roku / okresu rozliczeniowego)

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Znaczna korzyść

„Założyć należy, że zachowania skutkujące zastosowaniem klauzuli leżą w zasięgu jedynie dużych przedsiębiorców (...), oraz osób fizycznych dysponujących dużymi dochodami”

Ministerstwo Finansów – uzasadnienie nowelizacji

„Unikanie opodatkowania przy wykorzystaniu sztucznych transakcji, rajów podatkowych jest przywilejem elity finansowej”

Janusz Cichoń, Wiceminister Finansów, 25 sierpnia 2014 r.

- **małe przedsiębiorstwo** – zgodnie z definicją, jego roczny obrót nie przekracza 10 mln EUR
- 50 tys. PLN to ok **1‰ maksymalnego rocznego przychodu małego przedsiębiorstwa**
- **Czy rzeczywiście można mówić o znacznej korzyści w przypadku takiej kwoty?**

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Sztuczna konstrukcja prawna

Jest **nadmiernie zawiła**, co przejawia się w szczególności w:

- dzieleniu jednego zdarzenia lub łączeniu różnych zdarzeń lub
- realizowaniu konstrukcji przez podmioty pośredniczące, lub
- występowaniu w konstrukcji elementów prowadzących do uzyskania stanu identycznego lub zbliżonego do stanu istniejącego przed zastosowaniem konstrukcji prawnej, lub
- występowaniu w konstrukcji elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących,

oraz

nie ma **treści ekonomicznej**:

- ukrywając prawdziwy cel i znaczenie zdarzenia gospodarczego lub
- nie prowadząc do realizacji żadnego zdarzenia gospodarczego, lub
- będąc nieadekwatną lub zbędną do realizacji zdarzenia gospodarczego, zgodnie z jego celem i istotą oraz do uzyskania zamierzonego efektu gospodarczego

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Najważniejsze założenia projektowanych przepisów

Jeżeli organ podatkowy wykaże, że:

- podatnik unikał opodatkowania
- podatnik osiągnął znaczną korzyść
- istnieje i jest możliwa do zastosowania **typowa konstrukcja prawna** – która jest **najbardziej odpowiednia** albo niezbędna do realizacji zdarzenia gospodarczego – z perspektywy **racjonalnie działającego podmiotu**,

a **podatnik** nie uprawdopodobnił, że zastosowana przez niego konstrukcja prawna uzasadniona jest innymi ważnymi względami lub istotnymi korzyściami ekonomicznymi lub biznesowymi,

organ określa lub ustala zobowiązanie podatkowe pomijając sztuczne konstrukcje prawne i zamiast tego odnosząc się do rzeczywistych zdarzeń gospodarczych oraz typowej konstrukcji prawnej.

Przepisy o klauzuli będą stosowane, gdy inne przepisy nie pozwolą na przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania.

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Najważniejsze założenia projektowanych przepisów

- Organ w swoich ocenach odnosi się do **racjonalnie działającego podmiotu i typowej konstrukcji prawnej** (to organ ocenia, co jest racjonalne i typowe)
- Oznacza to **przerzucenie na podatnika ciężaru dowodzenia**, że jego działania były uzasadnione gospodarczo (subiektywny zamiar podatnika Organ ustala na podstawie obiektywnych – w ocenie organu – okoliczności)
- Regulacja odnosi się do **celu i istoty przepisów** – związane jest z tym ryzyko, że organ podatkowy będzie przypisywać przepisom własne cele i intencje; w praktyce stosowania klauzuli w innych krajach – np. w Holandii **organ podatkowy powinien udowodnić jakie są cel i istota przepisów**
- Zastosowanie klauzuli potencjalnie może powodować nie tylko zanegowanie korzyści podatkowych (wynikających ze sztucznej, zdaniem organu, konstrukcji) ale również **przypisanie dodatkowych ciężarów** podatkowych (wynikających z typowej konstrukcji, narzuconej w danych okolicznościach)
- Ryzyko stosowania klauzuli, przez organy podatkowe, jako **dodatkowego, uniwersalnego argumentu**, gdy inne argumenty zawiodą w sporze z podatnikiem i jako **narzędzia do łatania luk w prawie**

Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania

Najważniejsze założenia projektowanych przepisów

- **Organem właściwym** w sprawach stosowania klauzuli będzie **Minister Finansów** (planuje się utworzenie 20 etatów w Ministerstwie Finansów na cele związane ze stosowaniem klauzuli i wydawaniem opinii zabezpieczających), przewiduje się przekazywanie spraw przez inne organy podatkowe, czynności podjęte przed przekazaniem sprawy pozostają w mocy
- Decyzja w sprawie zastosowania klauzuli **nie będzie wykonywana do momentu prawomocnego zakończenia sporu pomiędzy organem a podatnikiem**
- W projekcie zrezygnowano z proponowanej wcześniej sankcji w przypadku zastosowania klauzuli, w postaci dodatkowego zobowiązania podatkowego w wysokości 30%
- Podatnik ma **prawo skorygować deklarację** w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego (a zatem zanim jeszcze znana jest decyzja organu podatkowego)
- Planuje się, że przepisy w zakresie klauzuli wejdą w życie **od 1 stycznia 2016 r.**
- Zakłada się, że klauzula nie będzie działać wstecz (aczkolwiek mogą w tym zakresie istnieć wątpliwości – brak jest przepisu, z którego bezpośrednio wynikałby zakaz retroakcji)

Pozostały czas do
wprowadzenia klauzuli jak go
wykorzystać

Czas do wprowadzenia klauzuli

Jak powinien zostać wykorzystany

Podatnicy powinni:

- **poddać analizie** przeprowadzane i planowane działania gospodarcze przed wprowadzeniem klauzuli do porządku prawnego, celem rozstrzygnięcia, czy mogą być kwestionowane
- **zakończyć działania**, które potencjalnie mogą zostać zakwestionowane w oparciu o klauzulę przed datą jej wejścia w życie (w tym zakończyć wszystkie kroki transakcji odbywających się w etapach)
- w przypadku wykorzystywania struktur optymalizacyjnych – **rozważyć efektywne podatkowo scenariusze wyjścia**, możliwe do zakończenia przed wejściem klauzuli w życie
- **wypracować procedury** zbierania i przygotowywania dokumentów potwierdzających uzasadnienie gospodarcze dokonywanych czynności
- podjąć wdrożenie rozważanych rozwiązań, które klauzula może objąć, przed jej wejściem w życie

Czas do wprowadzenia klauzuli

Dlaczego warto się spieszyć?

**Czy klauzula jest
niebezpieczna**

z perspektywy
wyjścia ze struktury
utworzonej zanim
obowiązywała?

Klauzula interpretacja indywidualne

Klauzula a interpretacje indywidualne

Stosowanie przepisów o klauzuli a moc ochronna interpretacji

- Projekt zakłada, że przepisów o mocy ochronnej interpretacji indywidualnej **nie stosuje się**, jeżeli stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe będące przedmiotem interpretacji indywidualnej **stanowiło część** sztucznej konstrukcji prawnej stwierdzonej w ostatecznej i prawomocnej decyzji o zastosowaniu klauzuli
- W przypadku zastosowania klauzuli posiadana interpretacja indywidualna **nie uchroni przed odpowiedzialnością karnoskarbową, odsetkami od zaległości podatkowej a także przed zapłatą podatku**
- W świetle projektowanych przepisów, interpretacja nie będzie chronić również wówczas, gdy będzie dotyczyć jednej z czynności dokonanej w ramach kompleksowej transakcji, a organ podatkowy zakwestionuje inne z „ogniw” w/w transakcji łańcuchowej
- W konsekwencji wiele podmiotów przed uzyskaniem interpretacji indywidualnych może ubiegać się o opinię zabezpieczającą, co istotnie **wydłuży proces zabezpieczenia pozycji podatkowej podatnika**
- Czy będzie chronić interpretacja indywidualna uzyskana przed wejściem w życie klauzuli, ale dotycząca zdarzeń zrealizowanych pod rządami klauzuli?

Klauzula opinia zabezpieczająca

Opinie zabezpieczające

Najważniejsze założenia

- **Przedmiot:** rozstrzygnięcie, czy planowana konstrukcja prawna jest unikaniem opodatkowania
- **Uprawniony do wystąpienia z wnioskiem:** zainteresowany
- **Obowiązkowe elementy wniosku:** (1) wyczerpujący opis planowanej konstrukcji, wskazanie podmiotów zaangażowanych i powiązań między nimi, (2) wyczerpujący opis zdarzenia/zdarzeń gospodarczych, dla zrealizowania których konstrukcja jest planowana, (3) wskazanie dokonanych już czynności prawnych, (4) wskazanie istotnych korzyści ekonomicznych i biznesowych uzasadniających przyjętą konstrukcję, (5) własne stanowisko
- **Oplata od wniosku:** 15.000 PLN, a 30.000 PLN, gdy przynajmniej jedna czynność w ramach planowanej konstrukcji ma zostać dokonana z nierezydentem bądź podmiotem kontrolowanym/zarządzanym przez nierezydentów; w przypadku wycofania wniosku zwracana jest **połowa** wniesionej opłaty
- **Termin na wydanie opinii:** 6 miesięcy
- **„Milcząca” opinia (w przypadku niewydania opinii pomimo upływu terminu):** tak
- **Zmiana opinii z urzędu:** tak, gdy niezgodna z orzecznictwem TSUE albo TK; niezgodność z orzecznictwem sądów podstawą do zmiany tylko w przypadku „milczącej” opinii
- **Możliwość zaskarżenia:** tak, do sądu administracyjnego, po uprzednim wezwaniu do usunięcia naruszenia prawa (zmiana ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi)

Opinie zabezpieczające

Opinie a interpretacje indywidualne

- Opinia zabezpieczająca będzie zawierać **ocenę, czy planowana konstrukcja prawna** w okolicznościach przedstawionych we wniosku **stanowi unikanie opodatkowania**
- Interpretacja indywidualna zawiera **ocenę** stanowiska wnioskodawcy odnośnie **zastosowania przepisów** prawa podatkowego
- W związku z tym, opinia zabezpieczająca nie będzie instrumentem służącym wyjaśnianiu wątpliwości odnośnie zastosowania danego przepisu, a jedynie rozstrzygnięciem, czy w danej sytuacji zastosowanie może znaleźć klauzula
- Biorąc pod uwagę, że w przypadku zastosowania klauzuli interpretacja indywidualna nie będzie mieć mocy ochronnej, **w wielu przypadkach będzie konieczne ubieganie się zarówno o opinię zabezpieczającą, jak również o interpretacje indywidualne**

Opinie zabezpieczające

Czy rzeczywiście zagwarantują bezpieczeństwo?

- Podczas prac nad klauzulą możliwość wykorzystania opinii zabezpieczających rozważano m. in. w Wielkiej Brytanii, gdzie uznano, że pierwszorzędne znaczenie mają instrumenty mające ograniczyć stosowanie klauzuli jedynie do przypadków agresywnego unikania opodatkowania
- Opinie zabezpieczające uznano za nieefektywne narzędzie w powyższym zakresie
- Pod uwagę wzięto po pierwsze duże obciążenie administracyjne, jakie w ocenie brytyjskich ekspertów wiązałoby się z procedurą uzyskiwania opinii, zarówno po stronie podatnika jak również organów podatkowych
- Ponadto uznano, że wydawanie opinii zabezpieczających przez organy podatkowe **nadałoby im rolę arbitra ustanawiającego granicę pomiędzy dozwolonym planowaniem podatkowym, a niedopuszczalnym unikaniem opodatkowania**, co zdaniem brytyjskich ekspertów źle wpłynęłoby na praktykę stosowania klauzuli

Rada do spraw unikania opodatkowania

Rada do spraw unikania opodatkowania

Skład Rady

- Sędziowie NSA w stanie spoczynku: **4**
- Przedstawiciele środowiska akademickiego (pracownicy uczelni wyższych): **6**
- Przedstawiciel delegowany przez RPO: **1**
- Członek KIDP delegowany przez KRDP: **1**
- Przedstawiciele środowiska przedsiębiorców i biznesu: **0**

Obsługę prac Rady zapewnia Minister Finansów. Sekretarzem Rady będzie pracownik Ministerstwa Finansów.

Czy taki skład Rady zapewnia wystarczającą znajomość specyfiki prowadzenia działalności gospodarczej od strony praktycznej oraz pozwoli członkom Rady na prawidłową identyfikację „celu oraz istoty zdarzenia gospodarczego”?

Rada do spraw unikania opodatkowania

Opinie Rady

- Należy odróżnić Opinie Rady od Opinii zabezpieczających wydawanych na wniosek podatnika przez Ministra Finansów
- Rada nie może odmówić wydania opinii
- Opinia jest wydawana w terminie 6 miesięcy
- Rada wydaje opinię na wniosek organu, **jeżeli w ocenie organu istnieją uzasadnione przesłanki do zastosowania klauzuli**
- Podatnik może zawnieść o wydanie opinii wraz z odwołaniem od decyzji
- Wniosek może złożyć również organ odwoławczy

Proponowane przepisy są niespójne. Biorąc pod uwagę ich brzmienie, każdą decyzję stwierdzającą unikanie opodatkowania powinno poprzedzać wydanie opinii przez Radę. W związku z tym niezrozumiałe jest uprawnienie podatnika do wystąpienia z wnioskiem o wydanie opinii na etapie odwołania od decyzji (podatnik nie będzie odwoływać się od decyzji dla niego pozytywnej, a w przypadku decyzji negatywnej – przed jej wydaniem – o opinię powinien wystąpić organ podatkowy). Analogiczne wątpliwości dotyczą uprawnienia organu odwoławczego.

Rada do spraw unikania opodatkowania

Opinie Rady

- Brak możliwości wystąpienia z wnioskiem o opinię Rady w toku postępowania w sprawie opinii zabezpieczającej
- Organ podatkowy powinien zawiesić postępowanie w przypadku wystąpienia z wnioskiem o opinię Rady
- Złożenie wniosku o opinię powoduje zawieszenie biegu przedawnienia
- Decyzja organu podatkowego w sprawie, w której Rada do spraw unikania opodatkowania wydała opinię zawiera ustosunkowanie się do tej opinii
- Opinia Rady **nie jest wiążąca dla organu podatkowego**

Deloitte.

ERROR: stackunderflow
OFFENDING COMMAND: ~
STACK: